

ПРАВИЛА И ПРОЦЕДУРИ ЗА ВЪВЕЖДАНЕ НА УЧИЛИЩНИЯ МЕХАНИЗЪМ ЗА ЗА СПРАВЯНЕ С ТОРМОЗА МЕЖДУ УЧЕНИЦИТЕ

Настоящите правила имат за цел прилагането на цялостен училищен подход, полагане на координирани и последователни усилия за предотвратяване на тормоза и създаване на по-сигурна училищна среда.

I. Задължения на персонала

1. Училищен координационен съвет

- Планира, проследява и координира дейностите за справяне с тормоза на ниво училище.
- Обобщава предложенията на класовете и изготвя общоучилищни ценности, правила и последици.
- Обсъжда и приема процедурите за докладване, регистриране и проследяване на случаите на тормоз.
- Прави мотивирани предложения до директора с цел подобряване на работата.
- Подпомага класните ръководители с материали или консултации със специалисти, съдейства за организиране на периодични обучения на учителите по темата за насилието.

2. Училищен психолог /педагогически съветник

- Член е на Координационния съвет за противодействие на тормоза в училище;
- Съдейства на класните ръководители при извършване на оценката на тормоза в училище;
- Отговаря за воденето и съхранението на Дневника за регистриране на случаите на тормоз;
- Участва в екипите за работа по случай и разработва програми за работа с деца в риск

3. Класни ръководители

- В началото на годината провеждат занятия в часа на класа, посветени на тормоза и насилието.
- С помощта на учениците приемат ценности, правила и последици при прояви на насилие.
- Постерите с приетите ценности, правила и последици се поставят на видно място в класната стая.
- Запознават учениците с процедурата за съобщаване на случаи на тормоз.
- Реагират при всеки опит за насилие над ученик в клас, съгласно утвърдените процедури и приетите правила и последици.
- За всеки инцидент или проява на насилие попълват протокол, който предават на педагогическия съветник.

- Участват в работата на екипа, сформиран по конкретен случай на ученик от класа им.
- Провеждат периодично превантивни занятия по проблемите на тормоза, като могат да привличат различни специалисти, напр. от Центъра за превенция на насилието, МКБППМН и др.
- Информират учениците за Националната телефонна линия за деца 116 111.
- Информират родителите за дейностите по механизма, както и за приетите правила и процедури.
- Съдействат за включването им в дейностите на ниво училище.

4. Учители, които не са класни ръководители

- Включват темата за насилието в учебни единици, при които това е възможно.
- Поощряват и развиват съвместното учене, както и поведение на сътрудничество и взаимопомощ.
- Познават и използват установената система за информиране и съобщаване за случаи на тормоз над ученици.
- Познават правилата и последствията на класа, прилагат ги и изискват от учениците да ги прилагат.

5. Дежурни учители

- Спазват стриктно утвърдения от директора график за дежурство, следейки рисковите зони, в които е възможна появата на насилие и тормоз.
- Реагират според утвърдените процедури в ситуации на насилие по време на дежурството им.
- Оказват съдействие на колеги при установени от тях нарушения на ученици и докладват на УКС, като попълват протокол, отразяващ инцидента.

6. Помощен персонал

- Полагат грижи за предотвратяване на насилнически действия в училищните помещения, за които отговарят.
- Познават основните принципи на действие и ги прилагат – правила, последствия, протокол за реагиране на насилие.
- Не допускат прояви на насилие и съобщават за тях на дежурен учител, педагогически съветник, класен ръководител, заместник-директор, директор.

II. Процедура за информиране и съобщаване на случаи.

1. Дете, жертва на тормоз: уведомява класния ръководител устно, родителят попълва Протокол за съобщаване за насилие, в който описва ситуацията.

2. Дете, упражнило тормоз: уведомява класния ръководител устно, родителят попълва Протокол за съобщаване за насилие, в който описва ситуацията, изпълнява указанията на УКС за предотвратяване на тормоза.

3. Деца, които помагат и подкрепят тормоза - уведомява класния ръководител устно, родителят попълва Протокол за съобщаване за насилие, в който описва ситуацията.

4. Дете-наблюдател - уведомява класния ръководител устно, родителят попълва Протокол за съобщаване за насилие, в който описва ситуацията.

Всеки класен ръководител може да договори с учениците си от класа и други форми и начини за съобщаване на случаи на тормоз в класа.

Всеки учител и служител, наблюдавал ситуация на насилие между деца, е длъжен да информира УКС чрез попълване на формата за протокол.

III. Процедури за регистриране, докладване и разглеждане на случаи на насилие и тормоз сред учениците.

Задължение на всеки учител е да се намеси, за да прекрати ситуация на тормоз, на която е станал свидетел.

Класификация на формите на насилие и тормоз и предприемане на съответни действия (приложение 1 към Механизъм за противодействие на тормоза и насилието в институциите в системата на предучилищното и училищно образование).

<u>Ниво на тормоз</u>	<u>Отговор на училището</u>	<u>Документиране</u>	<u>Процедури за интервенция</u>
Първо – ниско нарушаване на правилата: Форми на физическо насилие са например: леко удряне, щипане, драскане, дърпане на коса, хапане, подритване, замърсяване и разрушаване на нечия собственост. Форми на психическо насилие са например: омаловажаване, клюкарстване, обиждане, осмиване, засрамване, подвикване, ругане, клеветене, подигравки, унижение, заплахи, нецензурни/неприлични коментари, измисляне на прякори, изключване от групови или съвместни дейности, фаворизация/предпочитания, базирани на различие, разпространяване на слухове. Форми на сексуално насилие са например: показване на неприлични жестове и действия, вербален тормоз със сексуално съдържание, разпространение на истории и изображения със	Действията се предприемат от класния ръководител, заедно с родител, като се предприема педагогическа работа – индивидуално, за група ученици или за целия клас. При наличие на щети от материален характер – те се възстановяват. При повторение на насилственото поведение или ако един и същ ученик е тормозен нееднократно, тогава се предприемат действия, предписани за ситуации от нива две или три.	Ситуациите от първо ниво не се документират	<u>1. Прекратяване на ситуацията и успокояване към всички участници.</u> <u>2. Подборно информиране за случилото се от всички участници.</u> <u>3. Уведомяване на родители.</u> <u>4. Консултации – предприемане на индивидуални разговори с участниците.</u> <u>5. Мерки и действия от страна на класния ръководител за</u>

сексуален подтекст, съблазняване от друго дете или възрастен, злоупотреба с власт при подстрекаване, изнудване, склоняване и/или принуждаване към сексуални действия. Форми на кибернасилие са например: обидни колажи, снимки, видеа, коментари, обаждания и изпращане на обидни съобщения (SMS, MMS, съобщения в социалните мрежи и др.), използване на дискриминативни и обидни етикети, използване			<u>намиране на решение.</u>
Второ – повтаряне на едни и същи нарушения на правилата или с по-сериозни последици Форми на физически тормоз са например: шамаросване, удряне, стъпкване или късане на дрехи, ритане, плюене, отнемане и разрушаване на нечия собственост, дърпане на нечий стол изпод него, дърпане за уши или коса. Форми на психически тормоз са например: изнудване, заплашване, несправедливо наказание, забрана за общуване, отхвърляне и манипулация, подигравки, отправени пред целия клас или група, публично унижение, обиди; интригантстване, разпространяване на слухове, публично отхвърляне и игнориране, неприемане, манипулиране и използване. Форми на сексуален тормоз са например: сексуално докосване, показване на порнографски материали, показване на интимни части на тялото и сваляне на дрехи, подтикване или принуждаване към сексуални действия, заснемане в сексуални пози. Форми на кибертормоз са например: непоискано заснемане и разпространяване на снимки и	Действията се предприемат от класен ръководител, психолог, представител на УКС, директор и родител. УКС прави оценка на риска и се инициира индивидуална работа по случая. Като по преценка се уведомява ОЗД или полиция.	Съобщава се за инцидента чрез протокол от класния ръководител. Ситуацията се документира в Дневник за регистриране на случаите на тормоз.	<u>1. Прекратяване на ситуацията и успокояване към всички участници.</u> <u>2. Подборно информиране за случилото се от всички участници.</u> <u>3. Уведомяване на ОЗД и/или полиция по преценка.</u> <u>Уведомяването е задължително и незабавно в случаи на сексуален тормоз.</u> <u>4. Уведомяване на родител.</u> <u>5. Консултации.</u> <u>6. Мерки и действия – работа на УКС.</u> <u>7. Мониторинг на предприетите мерки и действия.</u>

видео, злоупотреба с влогове, блогове, форуми, социални мрежи, заснемане и разпространение без разрешение, унижителни за детето снимки/видео,			
Трето – Системна злоупотреба със сила и при екстремни ситуации, в които съществува опасност за живота Форми на физически тормоз са например: сбиване, задушаване, събаряне, причиняване на изгаряния и други наранявания, намушкване с остър предмет, провесване от прозорец или високо място, ограничаване на движението, лишаване от храна, излагане на ниски или високи температури и заплашване с оръжие. Форми на психически тормоз са например: сплашване, изнудване със сериозни заплахи, насилствено отнемане на пари и вещи, клетви, които накърняват сериозно достойнството, публично унижение, ограничаване на движението, склоняване за употреба на психоактивни вещества, включване в антисоциални групи. Форми на сексуален тормоз са например: съблазняване от друго дете, злоупотреба с власт при подстрекаване, изнудване, склоняване и/или принуждаване към сексуални действия, блудство, изнасилване, кръвосмешение. Форми на кибертормоз са например: повторно действие на непокрито заснемане и разпространяване на снимки и видеозаписи, злоупотреба с влогове, блогове, форуми, социални мрежи, профили и лични данни, заснемане без разрешение, заснемане и разпространение на сцени на насилие, разпространение на	Незабавно се уведомява ОЗД и/или органите на полицията. Действията се предприемат от директор заедно с УКС със задължителното участие на родител и компетентни власти - ОЗД, полиция и др. Отговорът на училището може да включва насочване към МКБППМН и полицията, ОЗД и общината, съставяне на протокол за тормоз и възстановяване на щетата, включване на учениците в допълнителни програми, насочване към услуги в общността	Съобщава се за инцидента чрез протокол от класния ръководител. Ситуацията се документира в Дневника за регистриране на случаите на тормоз. Предприема се интензивна работа, включваща всички участници, оценка на потребностите и план за действие и се инициират процедури в съответствие със закона.	<u>1. Прекратяване на ситуацията и успокояване.</u> <u>2. Незабавно уведомяване на ОЗД и/или органите на полицията.</u> <u>3. Уведомяване на родител.</u> <u>4. Консултации – индивидуални разговори с участниците.</u> <u>5. Мерки и действия от страна на УКС, интензивна работа по случая и насочване към други служби и/или услуги от страна на директора.</u> <u>6. Мониторинг на предприетите мерки и действия.</u>

записи и снимки и видео на детска порнография			
---	--	--	--

2. Водене на училищен дневник със случаи и управление на информацията

Дневникът със случаи се създава единствено за целите на анализа и планирането на цялостна училищна политика за противодействие на насилието и тормоза в училище. В него се документират единствено ситуациите, съответстващи на нива две и три според класификацията (**Таблица 1**), при които е необходима и намесата на координационния съвет. Ситуацията, която следва да се впише в Дневника със случаи, съдържа следната информация: дата; кои са участниците; какво е нивото на тормоза; кой служител е регистрирал ситуацията – име и подпис; какво е предприето като действия (интервенция); кои отговорни участници са информирани (институции, органи, родители);

На базата на вписаните ситуации, координационният екип извършва оценка на риска. Екипът е отговорен за анализа и разпознаването на ученици, които участват и се въвличат в ситуации на тормоз, без значение дали извършват проявите или са пострадали от насилието. Анализът е подчинен на цели за извеждане на необходимост от индивидуална работа по случай с ученик, който се намира в ситуация на риск. Екипът създава процедура за откриване и работа по случай в училище. Дневникът със случаи на училищен тормоз се съхранява при психолога.

IV. Мерки при кризисни ситуации

1. Комисията заседава най-малко един-два пъти в учебен срок и обсъжда изпълнението на плана, както и резултати от дейността си.
2. При наличие на писмен или устен сигнал, комисията се събира в рамките на 24 часа.
3. При възникване на кризисната ситуация веднага се уведомява Директора на училището. В рамките на един час се подава сигнал в РИО и Отдел "Закрила на детето" в Областна администрация и полицията.
4. При възникване на кризисна ситуация или получен сигнал за ученик, жертва или в риск от насилие, комисията съставя индивидуален план за кризисна интервенция.

V. Състав на Училищен Координационен Съвет:

Председател: Калина Иванова ЗДУД
Секретар: Моника Гърчева -педагогически съветник

Членове:

1. Ана Василева- старши учител
2. Мария Василева - старши учител
3. Иван Георгиев - старши учител
4. Биляна Стоянова, Милка Събева - родители
5. Ния Царева - 7 б клас, Виктория Спиридонова 7д клас - представители на УС.

ОУ "Яне Сандански"
гр. Пловдив, ул. Кичево №2; тел. 69-25-63
е-mail: school@sandanskiplodiv.bg
<http://www.sandanskiplodiv.b>

